

NY MUSIK

Alvin Lucier

Solo performer

Bird and Person Dyning (1975)

för spelare med binauralt mikrofonsystem,
förstärkare, högtalare och klingande föremål

Silver Streetcar for the Orchestra (1988)

för solotriangel

Music for Solo Performer (1965)

för förstärkta hjärnvågor och slagverk

John Fullemann, teknisk assistent

Söndag 9 september 1990 kl. 19.00

Museet, kulturhuset, Borås

Bird and Person Dying (1975) har sin upprinnelse i den centralt placerade elektroniska leksaksfågel som Lucier en gång fick i gåva. Med hjälp av återkoppling mellan högtalarna och de små mikrofoner som solisten bär i öronen uppstår "spökljud" enligt en elektroakustisk princip som på engelska heter heterodyning - därav verkets titel. Musikens rumsliga egenskaper har nästan undantagslöst en framträdande roll i Luciers musik, så också här; solisten "spelar" med rummet och trevar sig fram med hörselns hjälp.

Silver Streetcar for the Orchestra - en storslagen och träfande titel på ett verk för solotriangel. Det är - naturligtvis - en solitär för sitt instrument. Som så ofta hos Lucier är det i första hand en akustisk komposition, och först i andra och tredje hand en klanglig och rytmisk. Liksom rytmerna inte är det primära i "fladdermusstycket" Vespers, utan de resulterande ekona, är det rytmens och klangens spegelbild som här utgör själva kompositionen. Verkets titel är hämtad från Luis Bunuels surrealistiska text Instrumentation (1922).

Music for Solo Performer (1965) är på flera plan att betrakta som Luciers genombrottsverk. Det är inte bara det stycke genom vilket Lucier fann sin egen väg, det innebar också en genomgripande estetisk nyorientering. Om 4'33" - John Cages berömda s.k. tysta stycke från 1952 - var den första kompositionen utan avsiktliga ljud, så var Music for Solo Performer det första verk i vilket musik skapas utan någon som helst aktivitet från solistens sida (passande nog uruppfördes det under Cages medverkan och uppmuntran). Det var dessutom det första verket baserat på hjärnvågor (men långt ifrån det sista...).

"Många tyckte att materialet var för enkelt, och jag började tro att jag var något slags charlatan... men till slut gjorde jag vad jag uppfattade som ärligast. Jag försökte att vara mycket precis beträffande vad stycket verkligen innebar: en person, ensam, som sitter mycket, mycket stilla, och därigenom släpper lös en flod av energi som sprider sig i rummet. Och för mig var det en vacker idé...

Jag tror inte att jag hade gjort stycket om det hade varit möjligt att påverka alfa genom olika sinnestillstånd...

Dessa utbrott av alfa, som via förstärkarna driver högtalarna, signalens komplexitet och det faktum att den får högtalarmembranen att påverka resonanta föremål, eller en trummas skinn, eller wellpappen i en kartong, dessa direkta, fysiska händelser är för mig styckets komposition..."